

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:	Pretiuu insertiuniloru:	Correspondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Nr. 1000. Pres.

Convocarea sinodului eparchialu.

Cu privire la §§-ii 89. 90. si 93. din statutulu organicu, prin acést'a convocamu *sinodulu eparchialu* alu diecesei Aradului, pentru sessiunea ordinaria a anului curinte, la catedrala nós-tra din Aradu, pe *Duminec'a Tomei*, adeca pe 27. Aprilie (9. Maiu) a. c. la 9 óre demincti'a, la care P. T. Domnii deputati suntu cu onore invitati.

Aradu, 16/28. Aprile, 1880.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopulu Aradului.

Christosu a inviatu!

Astadi e di mare, e di de serbatóre.

Di fericita, serbatóre marétia!

Tu chiami pe totu celu necajitu si amarítu se intre intru bucuri'a Domnului. La més'a-ti bogata se impartasiescu de o potriva de bunatatile tale bogatulu si seraculu, servulu si stepanulu. Mari sunt darurile, ce le reversi, invitandu pre toti sè-se bucare, si sè-se veselésca.

Di a inviàrii, Primavéra a vietii!

Farmeculu teu imbraca pe toti cei ce credu intru tine in haina de nunta. Muritoriulu ingenuchiatu sub asprimea si greutatea noptii pe-catului scapa de intunerecu, si intra in lumina, se inaltia din pulberea pamentului spre inaltimea Ceriului, si trece din mórte in viétia. Celu flamendu se impartasiesce astadi intru abundantia de panaa cea intaritória, ce o da Pomulu vietii. Celu insetatu se adapa astadi din fantara cea nesecavera a darului si mangaiarii, pe carea o

reversa intru prisosintia ap'a cea via si pururea inveselitória, Legea Domnului.

Di mare, di luminata!

Tu prefaci reulu in bine. Intru tine incéta durerea, se ascunde intristarea. Mórtea-si perde puterea, si lantiurile iadului se rumpu. Din momentu se inaltia bucuri'a, prin mórte resare viétia, si raiulu se deschide tuturor.

Di santa, Imparatésa si Dómna, Serbatóre a Serbatoriloru!

Cuventulu teu este adevverulu, cà a inviatu Domnulu, popóreloru bucurati-ve! Ceriulu si-arata indurarea sa, cà se salte, si sè-se bucare pamentulu. Intunereculu fuge dinaintea Luminei, si omenimea se imbraca in haina noua, in hain'a vietii. Se imprasciia norii, resarindu sórele dreptátii. Se rumpu lantiurile sclaviei seculare, inaugurandu Ceriulu pre pamentu libertatea. Se sfarima capulu sierpelui, cà se apuna acésta putere dusimana, cà se dispara inimicii seculari, egoismulu, vitiulu si coruptiunea, si in lume se domnésca adevverulu, virtutea si viétia.

Te laudamu, bine te cuventamu, si ne inchinamu tie Di multu dorita, Di, carea ai adusu imperati'a lui Dumnedieu pre pamentu!

Mare ti-este triumfulu, bogate sunt darurile tale, dar omulu, acésta fiintia nenorocita si nemultiamitória este departe de a intielege marirea ta. Departe suntemu de a scí, cà se ne impartasimu cu cuviintia de darurile tale, precum streina este in genere lumea si de adevverat'a fericire, la carea voiesci se o inalti.

Se sporesce cu fiacare momentu numerulu si multimea aniloru, de cand s'a seversitu pre

pamentu minunea minuniloru: mórtea si inviarea Domnului. Au trecutu acum multi secli, de cand Fiiulu Celui Pré Inaltu a descinsu din inaltimea Ceriului, a luatú tipulu servului, s'a umilitu pre Sene pana la mórte, éra mórtea crucii, cu scopu, ca se satisfaca dreptatii eterne a lui Ddiéu, si se salveze némulu omenescu.

Ceriule! mare ti-este bunatatea si nespusa îndurarea, dar omenimea nu voiesce se o întielega.

Au trecutu atáti'a secli, de cand Celu ce tiene tóte a statu pironitu pe cruce pentru peccatele nóstre. Dar lume amagita! Tu si astadi continui a te tavalí ca si mai nainte in nomolulu peccatorulu tale.

Precum odinióra egoismulu cu fetii lui: mandri'a, lacomi'a, vitiulu si coruptiunea, rupsesé legatur'a dintre omu si Ddiéu: tocma asia ne sbuciuma puterea de viétia, ne nimicesce, si astadi resboiulu celu dintre noi, ur'a fratiésca, ingamfarea cea preste mesura, despretiulu facia de cei asemenea noué, dorulu celu nesatiosu dupa lucruri de mani omenesci, dupa lucruri fara folosu si statornicia, cari peru la cea dintaiu suflare de ventu cá si cér'a de faci'a focului, si altele multe.

Sembata a Sembeteloru, Di, pe carea te-a facutu Domnulu, cá se ne bucuramu, si se ne veselimu intru tine!

Amara este sórtea, in carea ne ai gasitu. Infioratória este pentru noi starea in carea ne a surprinsu venirea ta. Abatutu-ne-amu dela calea cea adeverata, dela calea, carea ni-o au aretatu Domnulu. Nu este între noi cel'a ce face bunatate, nu este pana la unulu. Certatu-ne-a pre noi Domnulu pentru multimea faradelegiloru nóstre. Tramis'au asupra nóstra necazulu si durerea, fómetea si lips'a, gonirea altoru némuri si calamitati de totu feliulu, cá se ne îndreptamu si se ne abatemu din calea cea retacita, si se ne întórcemu la adeveru si viétia.

Di pré marita de tóte némurile, Di care ai deschisu omenimei portile fericirei!

Cum ne vomu apropiá astadi de altariulu Domnului noi peccatosii? Cum vomu sarutá cu buzele nóstre icón'a cea santa a inviárii tale? Unde este hain'a cea de nunta, unde e hain'a de serbatóre, in carea se ne imbracámu, si se ne apropiamu de cas'a, in carea se serbéza amintirea ta?

Mare esti Dómne si minunate sunt lucrurile Tale, si nici unu cuventu nu este destulu spre laud'a minuniloru Tale!

Indura-te spre noi, si cu nemarginit'a-ti bunatate aréta-ne demni, se intramu astadi in cas'a Ta, se laudamu, si se ne inchinámu invierii Tale! Audi-ne pre noi cei ce alergamu catra tine! Tramite-ne noue Duchulu Teu celu pré santu, cá se ne intarésca in Credinti'a in Tine, si se ne faca se intramu îndreptati in camar'a cea impodobita a inviárii Tale! Luminéza-ne pre noi cu lumin'a fechiei tale, cá se potemu semti adeverat'a bucuria a triumfulu Teu!

Mare esti Dómne, Tu esti isvorulu vietii, Tu esti Ddiéu, carele faci minuni!

Audi-ne pre noi, si fá cá bucuri'a inviarii Tale se îndrepte pasii vietii nóstre spre tine, se invetiamu îndreptarile Tale, si se ne deprindemu a face voi'a Ta.

Lungesce firulu vietii nóstre, si întórc-ne la calea adeverulu Teu, cá alta data se ne gasésca îndreptati si bine pregatiti ospetiulu, ce-lu gatesce pentru toti diu'a inviárii Tale!

Educatiunea religiósá.

Religiunea e o proprietate esentiala a omului, o putere nalta a animei, prin carea se intaresce legatur'a sacra dintre omu si Dumnedieu. Religiunea sta intru impreunarea cu Ddiéu, ea e echoulu divinulu in firea omenésca. Prin religiune omulu se innaltia ca domnu, stapanu preste celelalte fapturi, si basatu pe credintia, iubire si sperantia e in stare a invinge tóte greutatile vietii. Sum'a tuturoru dispositiuniloru cari au se intarésca in omu pe temeulu credintiei, iubirei si sperantie relatiunea sacra dintre omu si Dumnedieu, se numesce *educatiune religiósá*.

Pentru ca inse educatiunea se póta realisá acestu scopu cât mai siguru se cere, ca se-si incépa activitatea inca in etatea frageda cand anim'a copilulu e gat'a de a primí ori ce impressiuni. Daca nu plantamu inca in animile fragede iubirea religiósá, carea presupune pre Ddiéu cu iubire nemarginita, atunci cu greu putemu asteptá mai tardiu inspiratiune religiósá si amóre catra aprópele nostru. Fórte la locu se intréba Jean Paul in opulu seu „Levanu:“ „Oré cand s'ar poté inradeciná mai tare religiunea, daca nu in etatea nevinovatiei? Nu nuorii antemeridiani ori postmeridiani decídu valórea dilei, ci nuorimea séu limpedímea ceriului de diminétia.“

Nu sufere indoieála, cá educatiunea religiósá trebuie sé se incépa inca in *cas'a parintésca*. Famili'a este

cerculu sacru, unde au a se desvoltá mai antáiu simtiemintele religióse. Parintii sunt mai de aprópe chiamati de a influintiá asupra copiiloru loru astfelu, ca acesti'a se iubésca pre Ddiu si se implinésca intru tóte voi'a lui.

La educatiunea religiósa avem a ne tiené de urmatóriele:

1. Simtiemintele religióse se potu numai desptá, cultivá si perfectioná, de óre-ce ele sunt proprietatea inascuta a omului; prin urmare servésca-ne de regula: *a cunósce mai nainte de tóte gradulu religiositatii copilului.* Numai dupa aceea se potu alege midilócele pentru intarirea simtiemintelor religióse. Cam pe la anulu alu 4-lea se póte incepe desvolta-rea simtiemintelor religióse, nu inse in modu sistematicu. Se cere, ca educatoriulu se fia cât mai naturalu, deschisu in anim'a sa, si sè se ferésca de formalitatile seci, de mecanismu.

2. Viéti'a esterna cu referintiele ei multifarie contribue fórté multu la stirpirea simtiemintelor religióse, si ast'a mai cu séma in timpulu nou. Firesce, vietuimu in seclulu XIX cand religiunea si prin ea causat'a morala se amerintia de multi. Acesti'a mai bine ar face daca nu ar perde din vedere caderea imperiului Romanu, prin ireligiositate, desmoralizare totala. „Si cand cei din Atena si Roma n'au mai cre-
diutu in nimic'a, atunci au disparutu cu dieii dimpreuna si talentele, cáci Musele le-au aruncatu barbarismului ne mai avendu in ele incredere,“ dice Herder. De aceea trebuie delaturate tóte pedecele, si se ne aretamu chiar si in fapta cu stima si iubire facia de lucrurile divine. Caldur'a religiósa stirpesce multe rele.

3. Se se destepete in copilu virtutile divine, radecele religiunei: *credinti'a, iubirea si speranti'a*, cáci prin cultivarea acestor'a s'a pusu fundamentulu educatiunei religióse.

4. Precum in tote, asia si la cultivarea religiositatii esemplulu este factorulu principalu. Prin esemplu dovedésca educatori copiloru, cá se apropia cu iubire recunoscatóre catra Ddiu, cá nisuintiele si faptele loru se cladescu pe voi'a lui Ddiu si pe esemplulu lui Isusu.

Daca voru implini acést'a, atunci e fórté naturalu, cá si copiii si-voru consacrá anim'a lui Ddiu, si in tóte voru implini voi'a lui. Ceea ce educatoriulu prin cuvinte petrunse de religiositate plantéza in anim'a copilului, aceea nici sórtea vitrega, nici ori ce vicissitudini ale timpului nu o potu desradeciná cu totul.

Dr. Lazaru Petroviciu.

Cualificatiunea protopresviteriloru.

Sub acestu titlu s'a publicatu in nrulu 15 alu diurnalului „Biserica si Scóla“ unu articlu, pentru carele trebuie se ne esprimamu mai nainte de tóte multiemita, deórece tractéza o cestiune, ce ne intereséza acum fórté multu, deschilinitu. pe noi cesti din

protopresviteratulu Aradului, cari tocma acum suntem chiamati a face cele necesarie pentru deplinirea postulu de protopresviteru alu Aradului. Articulu respectivu constata pe bas'a esperiintiei, cá dispusetiunile cuprinse in §-lu 3 alu „regulamentulu pentru deplinirea protopopiatelor“ din anulu 1873 facu mari greutati organelor bisericesci chiamate a aplicá legea, unu lucru, pe care trebuie se-lu marturisescu si eu, cá unulu, carele facu parte din aceste organe.

Nu voiescu a me ocupá de impregiarile, in cari s'au facutu acestu regulamentu, constatu inse, cá pretensiunile lui referitórie la cualificatiunea protopresviteriloru: *cá alegendii se poséda pe langa sciintiele teologice si cele juridice, séu barem cele filosofice, si cá sunt binemeritati pe terenulu bisericescu si scolasticu* sunt de o astfelu de natura, incát te facu se te intrebi, ce intentionéza acésta lege. Negresitu venerabilulu sinodu a purcesu din cele mai bune intentiuni, dar se-mi fia permis a dice, cá punendu-se intre sciintiele juridice séu filosofice cuventulu „barem,“ a datu ansa la mari neintielegeri. Din formularea acestei dispusetiuni se vede, cá venerabilulu Sinodu a intielesu sub „sciintiele filosofice“ o cualificatiune mai inferió a decât sub „sciintiele iuridice,“ pana cand este cunoscutu, cá si la 1873 cá si astadi, cá se-si póta cineva insusi aceste sciintie, trebuie se faca studii la vre o facultate. Din motivulu acest'a sunt multi, cari voiescu se intieléga sub „sciintiele filosofice“ cualificatiunea, ce o dau gimnasiele, in timpu ce altii intielegu sub „sciintiele filosofice“ cualificatiunea, ce si-o casciga cineva la facultatea filosofica.

Fara a prejudecá liter'a si spiritulu legii séu o eventuala interpretare a §-lui 3 din Regulamentulu in cestiune indrasnescu a-mi descoperi si eu vederile mele pe acésta cale, ér cá se nu aparu neconsecentu afu necesariu a me ocupá mai antaiu de intrebarea, ce este protopresviterulu?

Protopresviterulu este antestatatoriulu preotimei tractuali, este organu alu Consistoriului si eparchiei. Rolulu lui cá atare este fórté insemnatu, si in urmare pe dreptu cuventu se póte, si trebuie sè-se pretinda dela densulu o cualificatiune superióra. Daca dela preotii din parochie de clas'a prima se ceru 8 clase gimnasiali si studiele teologice, atunci consecinti'a logica ar fi, cá dela protopresviteri sè-se pretinda pe langa studiele amintite si studie iuridice séu filosofice.

Esperiinti'a inse ne arata pana la evidentia, cá nu numai clasele multe si studiele pe la academii si universitati facu pe adeveratulu functionariu, pe preotulu si protopresviterulu la inaltimea misiunei sale; ci vocatiunea, iubirea de oficiu, abnegatiunea, zelulu, interesulu facia de binele publicu, consciinti'a in oficiu, punctualitatea, energi'a si altele multe.

Astfelu legea póte fi nedrépta pentru multi individi, cari nu potu aretá cá au facutu studie iuridice séu filosofice, dar cari in scóla vietii s'au cualificatu, si astfelu ar poté fi pusi in fruntea unui protopresviteratu. Adevेरulu acest'a l'a recunoscutu chiar si congresulu nostru nationalu bisericescu, cand a enunCIATU, cá in parochie de frunte potu sè-se institue si preotii, cari n'au absolvatu 8 clase gimnasiali, daca voru dovedi prin fapte cá sunt demni si sunt binemeritati.

Daca este necesitate, cá preotulu se fia teologu, atunci tocma asia este necesitate, cá protopresviterulu se fie aptu pentru administratiunea bisericesca si scolaria, ér recerinti'a principala spre scopulu acé-

st'a este că se fia binemeritatu pe aceste terene, precum cu dreptu cuventu pretinde §-lu 53 din Statutul organicu.

Se vedemu acum, cari sunt cei binemeritati pe terenulu bisericescu si scolasticu? In punctulu acest'a unii reflectéza la sciintiele cele multe, ce le au absolvatu, altii la impregurarea, că au fostu profesori, altii érași la impregiurarea, că au scrisu prin foi, séu au edatu vre unu opu, si altele. Eu credu inse, că fiindu greu a distinge intre detorintia si meritu, este neaperatu de trebuintia, că in punctulu acest'a sè-se dechiare forurile competente. Astfelu credu, că prim'a conditiune, carei'a ar trebui se satisfaca candidatii de protopresviteri aru fi: că se produca documentu autenticu, că satisfacu §-lui 53 din Statutul organicu, adeca sunt binemeritati pe terenulu bisericescu si scolasticu. Acést'a o pretinde legea nóstra fundamentala, o pretindu interesele bisericeși si scólei, o pretinde timpulu si impregiurarile, in cari trainu, o pretinde poporul, care a devenitu la starea de nu mai crede vorbeloru, ci ascépta fapte.

Ioanu Cióra
parochu romanu.

Despre Legume.

Plantarea si crescerea loru, Invetiaturi pentru poporul romanu de Nicolau Avramu invetiatoriu in Totvaradi'a.

Sub titlulu acest'a a aparutu o carte septaman'a trecuta in tipografi'a diecesana din Aradu. Marturisimu, că dlu autoriu ne a facutu o frumósa surprindere, cand ne a presentatu acestu opu. Elu este unu opu de prim'a necessitate pentru totu omulu, carele pórtá economia, si carele voiesce a esplotá terenulu celu rentabilu de a se ocupá cu plantarea legumeloru, o munca, carea este unu insemnatu isvoru de cascigu pentru totu omulu, care se ocupa de cultivarea pamentului dar mai cu séma pentru noi Romanii.

De aceea felicitamu pre dlu autoru pentru frumós'a ideia de a pune la dispositiunea publicului unu manualu, prin carele face unu bunu comunu prin bogatele sale cunoscintie teoretice si practice cascigate pe acestu terenu.

Opu este de 8 cóle formatu octavu, papiru frumosu, tipariu elegantu si preste totu de unu esterioru placutu, pretiulu 60 cr. v. a. si se póte capetá séu din tipografi'a diecesana din Aradu, séu dela autorulu in *Totvaradi'a per Soborsin*.

Dlu autoru tractéza cu succesu pe 116 pagine tóte intrebarile referitórie la acestu ramu de cultura a pamentului.

Fara a ne lasá in o critica mai detaiata asupra acéstei carti ne marginimu a constatá, că cartea va fi binevenita pentru toti, cari se ocupa de ramulu, de care tractéza. Astfelu ea va fi o lectura placuta si de mare folosu pentru toti cei ce se vor interesá de dens'a, si de siguru va face mari servicie poporului nostru. Cá se-se póta cineva orientá mai bine asupra valórei acéstei brosiure lasámu se vorbésca insusi autoriulu. Eta ce dice densulu in Introducere.

La tóte popórele inaintate — cultur'a legumeloru au luatú din ce in ce totu mai mari dimensiuni. Caus'a e simpla si naturala, căci se cauta nutrementu bunu, sanatosu si totusi se fia cât mai eftinu. Insusirile acéstea le intrunescu in sine mai vertos legumele.

Celu ce cultiva legume si póme, pe langa desfatarea, că are gradina frumósa — unde si-póte petrece órele libere — e si in placut'a pusetiune a avea indemana legume si póme própsete, pentru sine si famili'a sa; pe langa aceea déca are in apropiere locu de vendiare, e mai totdeuna cu bani.

De vom luá in consideratiune, de o parte cele espuse, ér de alta parte modulu vietii poporului nostru, precum: posederea de gradini mari si bune, apoi postulu si saraci'a materiala, aflamu că mai vertosu poporul romanu e avisatu a folosi tóte medilócele, pentru de a produce cât mai bune si mai multe legume, atát pentru sine, cât si pentru vendiare; căci nu e ramu in intréga economi'a care se resplátésca asia bine ostenél'a omului cá si cultivarea legumeloru, luandu de exemplu, că de pe $\frac{1}{2}$ jugeru de pamentu in decursulu unui anu se póte scóte o suma de 100—200 fl. si si mai multu; se intielege că decide locul vendiarei (piatiulu). Acésta o sciu bine nemtii (svabii) din apropierea orasieloru, precum si bulgarii, cari vinu din asia departare mare, că petrecendu vér'a pe aici, se se întórca pe érna la ai sei, cu sume frumóse.

Au începutu si romanasiel'e nóstre, mai alesu pe langa orasie, a cultivá legumele; inse au lipsa de conducere, de ómeni cari se le arate calea, căci facu multe sminte, si prin urnare nu le succede lucrulu cum se cade. — Asia: multi nu sciu alege soiulu potrivit de legume, care aru fi pentru acelu locu séu pentru scopulu doritu; altii nu sciu de unde se procure sementiele trebuintióse in calitate buna; ér unii nu cunoscú, că care gunoiu ce influentia are asupra desvoltarei legumeloru; nesciindu nici aceea, că se nu se cultive pe acelasi locu, din anu in anu, totu numai unu soiú de legume, căci fórté putiene suntu, cari astfelu se dea rodulu doritu.

Prin observari continue, a tuturoru obvenindeloru schimbári in cultivarea legumeloru, — combinandu pracs'a cu teori'a — s'a ajunsu si in ramulu acest'a rezultatulu multiamitoriu, de a se poté stabili reguli sigure, pe care se si-bazeze cultivatoriulu lucrurile sale. Cu specificarea si cunóscerea acestor reguli, ni e scopulu se ne ocupamu in cele urmatóre, inse numai in cât am aflatu de lipsa pentru poporul nostru in starea presinte.

La impartirea si arangiarea speciiloru, nu m'am ténutu de impartirea botanica, ci de impartirea practica a gradinaritului.

Referitoriu la aplicarea invetiatoreseloru in scóla poporala.

Parerea mea e: ceea ce crede omulu a fi de interesu comunu in vre o cauza e detoriu a o comunicá si cu altii. — Acést'a m'a indemnatu si acum a ve rogá se binevoiti a publicá in pretiuit'a fóia "Biserici'a si Scóla" ordurile urmatórie.

Deórace invetiatoriulu numai asia si-póte insusi o desteritate de propunere déca pricepe metodic'a, nu numai teoreticu ci si practicú; ér priceperea acést'a metodic'a si-o póte insusi cunoscendu propunerile altor'a nu numai din scrieri, ci mai alesu asistandu la propunerile mai multorú invetiatori. Cele espuse m'au indemnatu si pana acum a cercetá mai multe scoli din apropiere; ér acum am intreprinsu o calatoria si pre la scoli mai indepartate, cercetandu atát

scoli de ale noastre confesiunale, cât si de alte confesiuni precum si comunale.

In descrieri speciale nu me demitu, ci voescu numai a atrage atentiunea celor interesati in cauza asupra unoru impregiurari.

Cand s'a inceputu la noi a se aplicá, femei cá invetiatoresc pentru instruirea feteloru, erám in indoiele cá acést'a institutiune se póta inaintá, pentru cá mi-diceam cá o femeia:

1. nu va fi in stare a suportá acést'a sarcina grea; — fiindca

2. nu va poté conduce fetitiile cu destula autoritate;

3. nu va avé destula autoritate nici afara de scóla; prin urmare

4. nu va fi destulu de respectata de parinti si antistia; ér de aci va urmá

5. cá nu va fi in stare se se sustiena material-mínte, sciindu cá pe unele locuri si invetiatorii barbati, cu greu si-incasséza salariile.

In calatori'a mea din urma fiindu si in 3 comune cu invetiatoresc, avui placerea, cá din praesa se-mi modifícu parerile, convingendu-me cá invetiatoresc respective se sílescú — dupa poterile lorú — a corespunde din deplinu la puntele 1—3. Spre dovedirea acestei asertiuni mi e mártora imprejurarea cá fetitiile, in tóte acele locuri unde fuseiu, cerce-téza scól'a cu bucuria din indemnú internú; ér de aci urméza de sine cá parintii si antistia scolara inca le stiméza. Ba in dóue comune am audita ómenii din poporu — cari nu me cunosceau cine sum — espi-mandu-se cá suntu cu multu mai indestulati si mai mangaiati cu portarea invetiatoreseloru, decât a invetiatoriloru barbati din acelesi comune. Acést'a e imbucuratoriú din partea invetiatoreseloru, pe cand din partea invetiatoriloru respectivi e de condempnatu, cu atât mai alesu cá in locu de a se síli se ajutore pe invetiatoresc in cele scolare, inca ei le punu pedeca unde potu, mai alesu unulu, carele are purtari, cari nu convinu cu chiamarea nóstra invetiatoréscá.

Sciutu este cá noi invetiatorii nu propunemu fetitiloru lucrulu de mana femeiescu, dar invetiatoresc-le propunu. Noi barbati amu depusu esamenu din cantare si tipicu; ér invetiatoresc — in loculu acestor'a — din lucrulu de mana. Pe langa tóte aceste in unele comune, parte preotii cu invetiatorii parte unii din poporu, voescu a síli pre invetiatoresc a tiené in stran'a stanga cantarea si tipiculu. — Dupa convingerea mea acést'a nu e la locu.

In o biserica am vedíutu standu invetiatorés'a in stran'a stanga, ér pe langa ea agramaditi in aceea strana 7 plugari, cu nume de „cantareti“.

Marturisescu sinceru cá asupra mea acést'a imprejurare a produsu alta impresiune decatu — pietate.

Óre n'ar fi mai convenabilu, cá invetiatoresc se ocupe locu intre femei? Precum potemu griji noi si de baieti si de baiete, óre n'ar poté si acolo griji invetiatoriulu respectivu? — cu atât mai alesu, cáci abia erau in biserica vre-o 20 baieti si vre-o 18 baiete, pe cand unii invetiatori tienu ordine cu câte 80—120 baieti si baiete cu repetitori cu totu. Éra déca totusi aru fi prea multi scolari, speru cá s'ar affá vre unu membru din comitetulu parochialu, carele cu placere ar lná asupr'a lui grija de fetitie si credu cá ar fi ordine, cáci scimu si asia, cá fetitiile sunt dela natura mai modeste decât baietii.

La p. 5. despre salarie, in dóue comune am esperiatu cu bucuria, cá invetiatoresc primescu acelea cam regulatu; ér in o comuna, si inca acolo unde e mai bunu salariulu — *pe harthia* — duce respectiv'a lipsa, trimitiendu-o dupa bani, preotii la epitropulu si epitropulu la preoti. — Caus'a cá nu e cu ce se solvi salariulu se dice cá ar fi, cá epitropi'a parochiala nu e in stare a incassá spelele cultuali de la credintiosi. Dar cum se si póta incassá epitropulu singuru? Totu acolo se dice cá la incassarea speleloru cultuali ar fi oferitu notariulu localu ajutoriulu seu, inse preotii au disu: „Ce se mesteca notariulu in lucrulu nostru!“ — Credu cá acést'a s'ar poté primi cu multiamita, cá nu e vorba de amestecu ci de bu-navointia.

Cá sarcin'a invetiatoréscá e grea o scimu cu totii; ér parerea mea — avuta dela inceputulu acestei institutiuni — cá pentru o femeia e cu multu mai grea, o sustienu si acum, convingendu-me inse cá numai bunatatea inimei invetiatoreseloru le dá poterea de a o suportá. Din cele espuse deducu cá ar trebui, cá nu numai autoritatea nóstra scolara, ci si fiacare omu, mai alesu fiacare inteligente, dar cu deosebire invetiatorii se le fia spre ajutoriu.

N . . . O . . .

D i v e r s e .

* **Academí'a romana de sciintie a adjudecatu premiulu statului in suma de 5000 lei importantului opu alu dlui B. P. Hasdeu:** „Cuvínte din betrani.“ Studiu filologicu comparativu. Premiulu de 4000 l. n. l'a cascigatu comedi'a dlui Sionu: „Candidatu si deputatu.“ Comisiunea academiei insarcinata cu ortografi'a sa invoitu in câteva puncte esentiale parte in unanimitate, parte cu majoritate de voturi. In numerulu viitoriu vomu publicá reportulu dlui T. Maiorescu in acésta cestiune.

* **Societatea de lectura a institutului pedagogicu-teologicu romanu ortodocsu din Aradu va aran-giá in diu'a de 27 Aprilie st. v. o siedintia publica in sala institutului cu urmatóri'a programa:**

1. „Descépta-te romane,“ esecutatu de corulu instr. sub conducerea lui *Georgiu Cosma* cler. an. III.

2. „Cuventu de deschidere“ rostitu de presedintele societatii.

3. „Avemu dreptu se ne falimú cu numele de romanu?“ disertatiune de *Joanu Hamsea* cl. an. I.

4. „Stefanu celu mare“ esecutatu de cor. voc. sub conducerea lui *Aureliu Varga* cler. an. III.

5. „Penesiu Curcanulu“ poesia de *V. Alesandri*, declamata de *Victoriú Russu* cler. an. III.

6. „La Rahov'a“ hora de *Jon. G. Capelleanu* esecutata de cor. instrumentalu.

7. „Stéu'a Romaniei“ duetu esecutatu de *Ilie Bai'a* si *Demetriu Jonescu* clerici an. I., accompaniata cu flauta de *A. Varga*.

8. „Femei'a cá mama“ disertatiune de *Nicolau Groz'a* cler. an. II.

9. „Hon'a dorobantiloru la Griviti'a“ de *Ed. Neudörfler*, esecutata de cor. instr.

10. „Blastemulu lui Alexandru“ poesia de *I. dela Buceci*, declamata de *Patriciu Popu* cl. an. I.

11. „Dumbrav'a rosia“ esecutata de cor. vocalu.

12. „Cuventu de inchidere“ rostitu de presedintele societatii. — Incepu la 7 óre sér'a. — Ofertele maritimóse se primescu cu multiamita.

* **Mesagiulu domnescu**, prin care s'a inchis in diu'a de 14/26 Aprile sesiunea corpuriloru legiuito're ale Romaniei, suna precum urmèza:

Domniloru senatori, Domniloru deputati! Lung'a si obositori'a d-vòstra activitate legislativa, ajunge astadi la finitulu ei. Fie ca Adunari de revisuirea Constitutiunei, fie ca Adunari Legiuito're ordinare, parlamentulu romanu a fostu la inaltimea misiunei sale.

D-vòstra ati deslegatu grele si spinòse castiuni internationale, sociale si economice.

Ati introdusu in liberal'a nòstra Constitutiune principiulu societatoru moderne, acell'a alu egalitati'i politice fara deosebire de religione, incongiurand aplicarea acestui principiu cu garantiile cerute de interesele nòstre economice.

Invingendu tòte greutatile ati pusu tièr'a in stapanirea marei sale artere de comunicatiune: caile ferate.

Fara a impune poporatiuniloru noue sarcine, ati dat guvernului Meu unu budgetu echilibratu, votatu la timpu si in stare de a putè face la tòte trebuintiele serviciului publicu.

Multumita fonduriloru speciale ce ati pusu la dispositi'a ministeriului, vomu putè perfectionà organizarea nòstra militara si imbunatàti materialulu armatei.

Nou'a nòstra provincie ne datoresce o lege organica care a fostu primita cu bucurie de poporatiunile nòstre trans-danubiene fara osebire de nationalitate si de religione, si care, prin principiile sale de ordine, de libertate si de civilisatiune, ne-a atrasu laudele opiniunei publice europene.

Ati implinitu promisiunea data de Constituant'a vechei capitale a Moldovei, ca desdaunare a sacrificieloru ce acestu nobilu orasiu a facutu causei Unirei, si prin doue legi speciale ati datu guvernului Meu putintia de a ridicà din ruine marile sale edificii: catedral'a metropolitana si vechiulu Palatu domnescu.

In numele tiei si in numele Meu, ve esprimu dara tòta recunoscinti'a pentru lucrarile D-vòstra legislative, atât de grele, atât de importante, atât de manòse in rezultate bune, si cari le datorimu numai activitati'i si patriotismului D-vòstra.

D-vòstra ve reinturnati acum in mijloculu conjuctieniloru, cu consciintia impacata, càci ati dat tiei bune legiuri si folositorie imbunatatiri. Ve dorescu dara, cu acèst'a ocaziune, serbari frumòse in sinulu familiei D-vòstra, si inainte de a ne despartì se strigamu cu toti: se traièsca mum'a nòstra tuturoru, se traièsca Romania.

Sesiunea Corpuriloru Legiuito're este inchisa.

* **Focu mare la Focsiani**. Orasiulu Focsiani din Romania a fost in diu'a de 11 Aprile cal. v. prad'a unui focu ingrozitoriu. Trei sute de case au devenitu victim'a flacariloru lasandu multime mare de familie pe strada, fara avere si fara adapostu. Foculu a isbuenitu pe la doue ore dupa amèdi, si fiindu ventu mare a prefacutu in cenusa totu ce a intempinat in drumulu seu. Nenorocirea si seraci'a causata este fòrte mare. Pentru a veni in ajutoriulu acestoru nenorociti d. ministru de interne Cogalniceanu a emis catra toti prefectii din tièra unu circulariu,

in carele i-provòca a deschide liste de subscriptiuni pentru a se adunà fonduri, prin cari se se pòta alinà o parte din suferintiele si lipsurile populatiunei focsianene, dicendu: „Orasiulu Focsiani de secolu n'a fost orasiu nici muntenescu nici moldovescu, ci orasiu românesc, si cà atare a fost si resiedinti'a acelu autoritati centrale, create de conventiunea dela Paris din 1857, menite de a pregati si efectua unirea principatoru. Este dara de detori'a natiunei si a tuturoru inimeloru generòse, fie romane, fia streine, de a veni in ajutoriulu acestoru sute de familie, astadi serace, astadi lipsite de adapostu.“

* **Cestumu pentru invetiato'rese** Ministrulu de instructiune alu Romaniei a emis unu Regulamentu, prin care normèza detaiatu imbracamintea dameloru, cari facu parte din corpulu didacticu alu tiei. Regulamentulu prescrie o imbracaminte potrivita positiunei si càt se pòte de simpla.

* **Regimentele de dorobanti din Romania** s'au sporitu prin unu decretu domnescu aparutu in diu'a de 9 Aprilie in „Monitoriulu oficialu“ cu 14. Astfeliu Romania va avè in viitoriu in locu de 16, 30 de regimente de curcanii, cari au facutu atâtea bravuri pe campulu de onòre.

* **Musce columbace si parjòle**. Din o epistòla privata, ce ni se trimite de mana amica aflamu, cà pe langa Muresiu dela Zám pana la Paulisii s'au ivitu de câteva dile muscele columbace, cari precum este sciutu omòra animalele. Din incidentulu acèst'a ómenii sunt siliti a tienè vitele in grajdu, desi este mare lips'a de nutretiu, si este luerulu campului. Necazulu ómeniloru este mare; pana acumu au peritu càtiv'a porci, mai multi cai sunt in pericolu. Totu in acele parti sunt fòrte dese parjòlele (arderile de paduri). Pana acumu au arsu dejà mai multe paduri.

* **Juriulu rusu**, scrie Timpulu, da uneori verdicte cu totul neesplacabile. La 25 Martie stà inaintea curti cu jurati din Siemperopolu unu functiunaru politienescu, Dubsy din Ialta, acuzatu de 84 abuzuri comise. Numitulu functiunaru, in unu timpu in care erà inspectoru al penitentiariului, arestà dupa cum spunu mai multi martori multime de persòne nevinovate, eliberandu-le numai dupace depuneau anumite sume de bani. Aceste abuzuri au fostu anunciate procurorului si Dubsy a fost arestatu. Acusatulu avea doi operatori. Unulu dintre acestia dise in aperarea clientulu seu cà „mituirea nu este unu vitiu asia mare si cà ea este o eròre, pe care o comitu cei mai multi functionari mici,“ celalaltu atrase atenti'a juratiloru asupra judecarei cà inainte chiar voivodii tiarismului moscovitu luau mita si faceau presiuni in provinciile lor. Mituirea si presiunea suntu vitiuri, clientulu seu inse din caus'a de necultura a apucatu pe cãli gresite; in sa se va „indreptà“ Juratii achitara in tòte 84 de puncte pe acusatulu.

* **Inre Muntenegrini si Albanezi** a isbuenitu unu conflictu, carele pòte se produca mari incurcaturi in Europa. Pòrt'a, la cedarea districteloru date Muntenegrului de tractatulu de Berlin, trebuia se faca cunoscutu guvernulu muntenegreanu plecarea trupeloru sale cu 24 ore inainte de evacuare. Pòrt'a a datu timpu Albaneziloru, se intre indata in positiunile evacuate de Turci, ér Muntenegrinii voindu se ocupe teritoriulu cedatu lor de Europ'a au fost

primiti de Albani cu impusicatori. Lucrul a venit la lupta, si depesiele venite dela faci'a locului spunu, că Muntenegrinii au trebuit sè-se retraga. Din motivul acest'a reprezentantii puterilor europene au adresatu Portii o nota colectiva, in care o sfa-tuiescu, se ocupe de nou diferitele positiuni evan-cuate pentru a le predá mai regulatu autoritatilor muntenegrene. Intr'aceea Albanzii tienura o adu-nare de notabili, si emisera o proclamatiune, in ca-rea dicu, că nu se voru stemperá, pana cand Alba-ni'a, Epirulu si Tesali'a nu se voru uní sub unu guvern nationalu.

* **Minunata coincidentia.** In Angli'a s'a formatu ministeriulu liberalu. Siefulu lui este Gladstone. De odata cu acésta scire, diurnalele comunica lumii că cancelariulu rusu, carele erá greu bolnavu, este pre cale de a se insenatosiá, ér despre cancelariulu ger-manu, printiulu de Bismarck, se telegreféza in tóte partile, că este bolnavu, si voiesce se dimissioneze. „Timpulu“ ocupandu-se de acésta coincidentia scrie urmatóarele: Astfeliu dar, d. Gladstone, prim-ministru alu Engliteii, Gorciacov intratu in convalescentia, si printiulu de Bismarck bolnavu, si avendu de gan-du se dimissionze, sub ce pretextu, este indiferentu. Cât sunt de contrarie naturile celor doi princi can-celari, se póte vedé positivu din acésta experientia: aceeaasi cauza produce asupra-le efecte cu totulu opuse.

* **Unu diurnalu fonografu** a aparutu de curend in New-York sub titulu *Daily Phonograph*. Elu este unicu in felulu seu, se publica fara litere si fara hartia, si omulu n'are trebuintia se-lu cetésca, pentru cá se scie ce contine. Dupa cum aréta numele seu elu este o aplicatiune ingeniósá a faimosului aparatu alu lui Edison. William Lixers a avutu idei'a de a multiplicá cu ajutoriulu galvanoplasticeii, fói'a de co-sitoriu, carea primesce in fonografu impressiunile sunetului. Nisce financiari din Broadway i-au pusu la dispositiune unu milionu de dolari, spre a fundá unu diurnalu, carele se scutésca pe abonati de greu-tatea cetirei, si se le faca posibilu a ascultá unu discursu pronunsiatu la congresu, cá si cum ar fi fost in sala. *Daily Phonograph* a impartitu dejá gratis 10 mii fonografe de aceeaasi marime la ómenii, cari s'au angagiatu a luá unu abonamentu. In biroulu redactiunei se afla fonografulu centralu, in care se vorbesce diurnalulu. Fói'a de cositoriu a fonogra-fului este reproducu in atátea esemplarie, câtí abo-nati sunt. In locu de hartia imprimata primesce abo-natulu in tóta diminéti'a unu pachetu cu unu nu-meru órecare de foi de cositoriu, pe cari printr'o dispositiune fórte simpla servitoriulu le ficséza pe cilindrulu fonografului. Elu întóree o misicare de orologeria, si duce instrumentulu in camer'a ste-panului seu. Acest'a n'are, decât a impinge unu bumbu, si cilindrulu se pune in misicare, si debu-téza cu voce tare si intielegibila cuprinsulu lui *Daily Phonograph*. Afacerea este splendida din punc-tulu de vedere financiaru. Cheltuiielele sunt re-lativ mai putienu considerabile, decât ale confratiloru lui, cari se tiparescu. *Daily Phonograph* a inceputu se apara la 1 Aprile.

V. Cov.

* **Femeile fumátore.** — Dr. Decaisne savantulu cronicaru scientificu alu diariului „La France“ inca de la 1864 a semnalatu Academiei de stiintie ur-marile fórte grave resultandu din intrebuintiarea tu-

tunului atât la ómeni cât si la copii. Un'a dintre cele mai spaimentátore din conclusiunile sale, este for-mulata astfeliu. Usulu tutunului la copii, chiar res-transu, duce adeseori la alteratiunea sangelui, si la principalele simptome ale chloro-anemieii, decolórea feciei, slabiciune, sgomotu de suflu la carotide, palpi-tatiunile si intermitentiele cordului, diminuarea can-titatii normale a globuleloru sanguine si dificulta-tea digestiunei etc. Cercetarile, pe cari dr. Decaisne, le-a urmaritu cu o metoda severa de la acea epoca si pana astadi in studiulu seu asupra *efecteloru tutu-nului la femeile cari fumédia*, confirma pe deplinu aprecieriele sale anterióre: La femei ca si la co-pii, intermitentiele batailoru cordului si ale pul-sului, sunt multu accentuate: si la femei intrebun-tiarea tutunului intr'o dosa mai maricea, duce la aceleasi simptome de chloro-anemie si adesea des-vólta de timpuriu, unu gustu pronunsiatu pentru beuturile tari.

Aleg.

* **Unu barbatu prevedietoriu.** In teatrulu celu mare din Berlin, de câte ori se jóca pies'a: *fic'a dlui Fabriciu*, publiculu si mai cu séma damele varsa unu potopu de lacrimi. Unu domnu B. sciindu că soci'a sa este pré simtitória, a luat precautiuni estra-ordinare, apoi a plecatu la teatru. Intr'adeveru pana la ultimulu actu tóte basmalele fura muiate de la-cremi. Atunci domnulu B. scóse din buzunariu unu prosopu mare si desfasiurandu-lu, lu-presentá cu so-lemnitate sociiei sale. Cei dinprejur vediundu acést'a, au isbucnit in risete, cari in curend devenira ge-nerale in totu teatrulu.

Timp.

* **Voltaire invetiá** cá copilu intr'o scóla de jezuiti. Odata intrá unu magariu spariatu in scóla. Preotulu si copii lu-gonira prin lovituri afara. Potolindu-se totu, preotulu (profesorulu) dete copiiloru o tema asupra intrarii magariului in scóla. Pe cand ceilalti copii tractara tem'a cu multa seriositate, Voltaire scrise urmatóarele: „intre ai tei ai fost ei pe tine nu te au cunoscutu.“

* **Némtiulu si iepurii.** In tómn'a trecuta a esitu unu némtiu la venatu. Fiindu tare de diminé-tia, cu somnulu necoptu, si cu capulu cam mare de berea din sér'a trecuta, mergea motiaindu, si i-se parea, că pe dinaintea lui fuga iepurii cu gramad'a, de slobodiendu-si pusica nimeresce de buna séma celu putienu diece. Nu pusicu inse, si-dicea in sene, me mai preumblu putienu se-i mai necajescu vai de ei naintea mortii. Veselindu-se in ganduri mergea pe drumu inainte impletcindu-se din cand in cand de a lungulu drumului. Cand resari sórele intalni unu teneru ciobanelu. Trediendu-se la audiulu unui cantecu dulce din flueru-lu intrebá: prietine n'ai veditu trecand pe aici nisce iepuri? Ba da respunse intrebatulu. De multu au trecut? Poimane in diu'a de vinerea mare sunt trei ani, de cand i-am vediutu apucand in drépt'a catra padure. O vai de mine, si-gandi venatoriulu daca inainte cu trei ani au trecut pe aici, atunci pace buna, indaru voi alergá dupa ei cá nu-i mai ajungu. Se întorse deci acasa cu bu-zele umflate, gandindu la dulceti'a carnií iepuriloru cu cari se visase in reversatulu zoriloru. Asia o pa-tiescu toti cei ce pléca la lucru somnurosi si cu ca-pulu caimacitu!

Concurs.

Se escrie pe statiunea invetiatorésca gr. or. confesiunala din Comun'a *Calacea*, protopresviteratul Timisiorii, inspectoratul Vinga, devenita vacanta prin resignarea lui Arcadie Dimitrescu — cu terminu *pe 18 Maiu a. c. st. vechiu*, in care di va fi si alegerea.

Emolumintele inpreunate cu acésta statiune sunt: a) in bani gata 126 fl; b) pe scripturistica 10 fl; c) pe conferintiele invetiatoresci 10 fl; d) in naturalie 60 meti grau; e) Un'a maja clisa; f) un'a maja sare; g) 25 fonti lumini; h) 4 stangeni lemne, i) 8 stangeni paie din care este a se incaldi si scól'a; l) 2 jugere livada estrav. m) $\frac{1}{4}$ jugeru gradina estra si n) $\frac{3}{4}$ jugeru gradina intrav. cu cortelulu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu se aviséza recursele sale instruate conformu statutului organicu si adresate comitetului parochiale a le substerne pana la diu'a alegerei subscrisului Inspectoru in Vinga. Sub durat'a concursului au a se presentá in atare dumineca ori serbatóre in biseric'a din Calcea pentru a-si aretá desteritatea in cantare.

Calacea la 6 Apriliu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Antoniu Todorescu**, Inspectoru de Scóle.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din comun'a *Dudu*, inspectoratul Agrisiului Cott. Aradului prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere *pe 23. Aprilie st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: in bani gata 150 fl. v. a. trei jugere pamentu, cuartiru cu gradina de legumi, si stole dela imormentari.

Cei ce voru reflectá la acestu postu, au a-si trimitte recursele pana la 22 aprilie — inspectorelui per Pancota in Szöllös, cari au a fi ajustate cu testimoni preparandialu si de cualificatiune si cu atestatu despre purtarea morala; éra pana atunci se se presenteze la biseric'a intr'o Dumineca ori serbatóre ca se se recomande alegatoriloru si prin cantare.

Dudu 28 Martie 1880. •

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Demetriu Pop'a** insp. cerc.

Pentru deplinirea parochiei de clas'a III. din *Ohaba-serbésca* protopresbiteratul Lipovei se escrie concursu cu terminu de alegere *pe 18 Maiu a. c.*

Emolumintele sunt: 1. Un'a sesiune pamentu; 2. gradina pentru legumi; 3. biru preotiescu dela 160 case câte un'a mesura cucurudiu despoiatu; 4. venitele stolare.

Doritorii de a dobandí acést'a parochia, recursele loru adresate comitetului parochialu si instruite conformu prescrieloru statut. organicu pana in 11 Maiu a. c. voru avé a le substerne subscrisului protopresbiteru tractualu in Lipov'a.

Lipov'a, 9. Apriliu 1880.

Ioanu Tieranu m. p.

Protopresbiteru.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scól'a gr. or. conf. din comunele Sudriasiu-Jupani, ettulu Carasiu prot. Fagetului se escrie concursu cu terminulu pana la 11 maiu a. c. st. v. in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumentele sunt: in bani gata 202 fl. 30 cr. v. a. 15 meti de grau, 15 meti de cucuruza, pentru scripturistica 6 fl., pentru conferintia 10 fl., pentru curatore 12 fl., 10 orgii de lemne din care se va incaldi si scól'a, $2\frac{1}{2}$ jugere de pamentu aratoriu si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimitte recursele loru instruate conformu dispusetiuniloru stat. org. si adresate respectivului com. par. catra dlu prot. Atanasiu Ioanovicu in Fagetu, pana la terminulu indicatu.

Sudriasiu-Jupani in 10 aprile 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Atanasiu Ioanovicu** m. p. protop.

Deórece la concursulu primu, pentru deplinirea postului de capelanu clas'a III-a din *Budintiu*, nu s'a ivitu decât unu singuru recurinte; si sperandu-se cá la imbunatatirea dotatiunei va mai contribui si „Fondulu preotiescu“ spre a deveni parochia de-acolo, de clas'a II: prin acést'a se publica de nou concursulu la acelasi postu, clasificatu acum de clas'a II. cu terminu de alegere *pe diu'a de 11 Maiu st. vechiu a. c.*

Emolumentele sunt: 10 lantie de pamentu si un'a a trei'a parte din venitul stolariu, acolo indatinatu.

Recursele, instruite conform prescrieloru Statutului organicu, si adresate respectivului Comitetu parochialu gr. or. sunt a se trimitte parintelui protopopu Georgiu Cratiunescu in Beliutiu p. u. Kiszetó.

Este de observatu cá déca nu se voru ivi recurenti cu calificatiune de clas'a II. atunci se voru primí si recursele celoru de class'a III.

Recurentii, dupa prealabil'a incunoscintiare a protopopului, se potu presentá in vr'o Dumineca ori Serbatore la biseric'a din locu, spre a-si aretá desteritatea in tipicu, cantari si cuventari bisericesci.

Budintiu, 27 Martiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu** protopopu.

La statiunea invetiatorésca din comun'a gr. or. *Furlucu* in protop. Lugosiului, cottulu Carasiului, se deschide a dóu'a óra Concursu, cu terminu *pana la Dominec'a Floriiloru* in care di va fi si alegerea.

Emolumentele sunt: 300 fl. v. a. salariu anualu, 2 jugere livéda, 7 stangeni lemne din care are a se incaldi si scól'a, cortelu liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru. —

Recursele instruate in intielesulu statut. org. au a se adresá catra On. sinodu parochialu gr. or. din Furlucu si a se trimitte Dlui protopopu Georgiu Pesteanu in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. tractualu